

15de zo door het jaar C, 10-07-2022

Deut 30,10-14; Kol 1,15-20; Lc 10,25-37

Met Jezus gaan we vandaag op reis. Aanleiding is de vraag van een Schriftgeleerde die wil weten hoe hij het eeuwige leven kan verwerven. Een Schriftgeleerde. Iemand die onderlegd is in de wet en al wat daarbij hoort. Hij wil Jezus, die vermeende profeet, even op de proef stellen. Het wordt een beetje een pingpongspelletje dat eindigt met een nieuwe bril.

Jezus reageert met een wedervraag die de man bevestigt in zijn geleerdheid: Wat staat er in de wet? En ja het antwoord is perfect. 'Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart en met geheel uw ziel, met al uw krachten en geheel uw verstand; en uw naaste gelijk uzelf.' Daar is geen speld tussen te krijgen. 'Doe dat en je zult leven, zegt Jezus.'

Één, één. Maar de man wil zich toch verantwoorden met een kernvraag voor mensen van de wet: 'Wie is mijn naaste.'

In het gehele tafereel vertrekt de Schriftgeleerde vanuit zichzelf. Hij is de kern van zijn eigen universum. Wat moet *ik* doen om mijn leven te redden; wie is *mijn* naaste. Hij zoekt veiligheid binnen duidelijk afgetekende grenzen. Gaat het alleen over volksgenoten? Geloofsgenoten? Klassegenoten? Duidelijkheid, zwart op wit, de letter van de wet is wat hij zoekt.

Jezus antwoordt met een verhaal. Op een eenzame weg tussen Jeruzalem en Jericho is een man alleen onderweg. Hij wordt door rovers overvallen en voor dood achtergelaten. Dan komen drie mensen voorbij: een priester, een leviet, een Samaritaan.

Wie is mijn naaste? Voor de rovers was de man dat zeker niet. Hij was enkel een gelukkig toeval, een slachtoffer om neer te slaan en te beroven.

De priester en de leviet zijn de bewakers van de reinheidswetten. Door die na te leven komen zij apart te staan in de maatschappij. Maar hun apart staan om dienstbaar te zijn was veelal verworpen tot een boven de mensen staan met een onaantastbaar superioriteitsgevoel. Hun vraag is dan ook: Wat zijn de consequenties voor *mij*, als ik mij over deze man ontferm?

En die Samaritaan, die door de priester en de leviet als afvallige en afgodendienaar werd beschouwd. Een man die de wet niet kent. Zijn vraag luidt: Wat gebeurt er met deze man, als ik *niet* naar hem omzie? Hij wordt echter tot in zijn ingewanden bewogen door wat hij ziet. Dat betekent barmhartigheid. En hij ontfermt zich over de man.

En meesterlijk draait Jezus nu de vraag om: 'Wie van die drie was nu de naaste van de beroofde man?'

Niet, wie is *mijn* naaste, maar wie was de naaste van deze mens? Met andere woorden, ik ben niet de kern van het universum van waaruit ik de wereld beschouw. Het is de ander die in zijn nood mij aankijkt. En mijn eigen veilige cocon openscheurt. Durf ik terug te kijken? Durf ik mij te laten raken tot in mijn ingewanden, barmhartig zijn. Om uiteindelijk te doen wat er geschreven staat: 'Wees barmhartig zoals Je Vader barmhartig is?'

Dat is ook het antwoord dat de eerlijke Schriftgeleerde geeft: 'Naaste was hij die hem barmhartigheid getoond heeft.'

'Ga dan en doe evenzo.' 'Doe dat en je zult leven.' Zegt Jezus.

Met dit verhaal cirkelen weer rond het grote geheim van de onvoorwaardelijkheid van Gods liefde voor ons mensen. We zijn immers allemaal geliefd kind van God, zo heeft Hij ons gewild. Hij is het die liefdevol naar ons omziet. Hij is het die ons uitnodigt 'evenzo' te doen.

En elke generatie opnieuw worden we uitgenodigd om het dodelijke wij-zij-denken te overstijgen. Om niet bang te zijn om de ander in zijn anders zijn te zien zoals hij ten diepste is: mijn broer, mijn zus. Daarvoor, voor die onmogelijke mogelijkheid, krijgen wij een woord van bemoediging uit de eerste lezing: 'Het woord is dichtbij, in je mond, in je hart, je kunt het volbrengen.' Dat woord dat mens werd en Jezus heet en ons voorleefde dat het kan.

Om te eindigen nog een kleine gedachtenassociatie, een verhaaltje bij het verhaal.

Hoor wie klopt daar kinderen, hoor wie klopt daar zachtjes tegen het raam? Het is een vreemdeling zeker, die verdwaald is zeker, ik zal hem gauw eens vragen naar zijn naam.

Zo tikt die anonieme andere, die gekwetste vreemdeling, die gekende medemens voorzichtig aan. En verdraaid, het is toch Jezus zeker, die naar ons op zoek is zeker. Doe toch open, laat hem voor je deur niet staan. Want met Hem kun je alles aan.

Arnold